

19.01

Тема. Складнопідрядні речення з підрядними обставинними частинами причини, мети, умови

1. Запишіть тему уроку.
2. Перегляньте відеоурок за темою: <https://www.youtube.com/watch?v=S6HRGUbSMbg>
3. Заповніть у зошиті таблиці, використовуючи відомості з переглянутого уроку та теоретичний матеріал підручника §20, та §21.

Складнопідрядне речення з підрядним причини

Підрядна частина вказує на	
Підрядна частина відповідає на питання	
Підрядна частина поєднується з головною за допомогою	
Підрядна частина може стояти (схеми):	
Приклади речень	
<i>*Речення візьміть із завдання після таблиць</i>	

Складнопідрядне речення з підрядним мети

Підрядна частина вказує на	
Підрядна частина відповідає на питання	
Підрядна частина поєднується з головною за допомогою	
Підрядна частина може стояти (схеми):	
Приклади речень	

Складнопідрядне речення з підрядним умови

Підрядна частина вказує на	
Підрядна частина відповідає на питання	
Підрядна частина поєднується з головною за допомогою	
Підрядна частина може стояти (схеми):	
Приклади речень	

Завдання до таблиць.

Подані речення розподіліть на групи і запишіть у таблиці:

- 1) з обставинними мети;
- 2) з обставинними причини;
- 3) з обставинними умови

1. Я сідаю на горбик зігрітий, щоб ключі журавлині зустріти.
2. Прозрінь не бійся, бо вони як ліки.
3. Як далі піде так, ми хутко станем чужинцями в нашій рідній краї...
4. Як тільки ударить перший промінь сонця в мури, вони спалахують золотим пожегом...
5. Пішла вночі до ворожки, щоб поворожити.
6. Нам з тобою по дорозі, бо йшли й нікуди не прийшли.

ПІДКАЗКИ

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

- Аби не плутати підрядні причини й підрядні мети, слід пам'ятати, що причина стосовно дії головного речення перебуває завжди в минулому (вона була до дії в головному реченні), а мета – у майбутньому.
- У складнопідрядному реченні з підрядним обставинним мети сполучник **для того щоб** може бути повністю в підрядній частині або перша частина (**для того**)- у головній частині, а друга (**щоб**)- у підрядній.

ПОРІВНЯЙТЕ:

Туристи зупинилися, для того щоб перепочити.

Туристи зупинилися для того, щоб перепочити.

- Іноді важко буває розрізнити підрядні часу й підрядні умови. Скористайтесь такими підказками: у підрядному умови будь-який сполучний засіб замінюється на сполучник **якщо**.

Домашнє завдання

1. Вивчити матеріал за таблицями та підручником §20, §21.
2. Виконайте завдання “Творче моделювання”. Запишіть утворені речення, визначте їх вид, побудуйте схеми.

Творче моделювання

Установіть відповідність. З'ясуйте вид підрядних речень.

1. Такий хлопець ...
2. Де дівчина в хаті...
3. Кого не б'є слово...
4. Коли щось робиш...
5. Господь щедроти тим рясно посилає...
6. Жалів яструб курку...
7. Де нема співця...

- А ...тому й палиця не допоможе.
Б ...думай про наслідки.
В ...що батькові штани короткі.
Г ...там плоти поламани.
Д ...де один іншому допомагає.
Е ... доки всю обскуб.
Є ...послухаєш горобця.